

οἱ λογιώτεροί ἀπὸ τοὺς συντάχτες τῆς μεταχειρίστηκαν κάποτε καὶ λόγια στοιχεῖα,¹ μὰ στὴ βάση τῆς μένει ἡ ἴδια μὲ τὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ, μάλιστα τῶν ἀμόρφωτων τάξεων.

3. *Ἡ ταπεινὴ γλῶσσα καὶ τὸ ἀπέριτο ὕφος δὲν ἐμπόδισαν νὰ ἐκφραστοῦν μέσα στὰ Εὐαγγέλια θεῖες ἀλήθειες, πὺν αἰῶνια μᾶς συγκινοῦν.* Ἰσα ἴσα σ' αὐτὸ βοήθησε κι ἡ γλωσσικὴ τους μορφή. Στοῦ λαοῦ τὴ γλῶσσα, λέγει κάπου ὁ Deissmann, γράφηκαν, κι ἔτσι ἔγιναν τὸ βιβλίον τῶν λαῶν. Κι ἔτσι μαθαίνομε μὲ τὸν πειστικώτατον τρόπο πὼς δὲ χρειάζεται καμιὰ διωρθωμένη ἢ καλύτερη ἢ ἀρχαιώτερη γλῶσσα γιὰ νὰ ἐκφραστοῦν καὶ τὰ πιὸ ψηλὰ νοήματα, κι ὅταν ὑπάρξῃ ἡ οὐσία, μόνη τῆς βρίσκεται καὶ ἡ ταιριαστὴ μορφή, πὺν πρέπει πάντοτε νὰ βγαίνει ἀπὸ τὴν ἀλήθεια καὶ τὴ ζωή. Τὰ ἔργα τῆς Κ. Διαθήκης γράφηκαν στὴν πιὸ ἀπλὴ καὶ πιὸ λαϊκὴ γλῶσσα τῆς ἐποχῆς τους, —τὴν καταδικασμένη ἀπὸ τοὺς γραμματισμένους, ἀπὸ ἀνθρώπους πὺν οὔτε ἤξεραν οὔτε ἤθελαν νὰ γράψουν λογοτεχνικά ἔργα κι ὅμως ὅχι μόνον ἀξίζουν ὅλα τ' ἄλλα ὅσα γράφηκαν στὴν ἀρχαῖζουσα γλῶσσα, σύμφωνα μὲ τῆς γραμματικῆς τοὺς κανόνες, μὰ κι ἔγιναν μαζὶ μὲ τὴ γλῶσσα τοὺς ὁ πολυτιμότερος θησαυρὸς τοῦ ἀνθρώπου. Τὶ θὰ ἔλεγαν, ἂν μποροῦσαν νὰ τὸ προβλέψουν, ὁ Φρύνιχος, κι οἱ ἄλλοι γραμματικοὶ τοῦ καιροῦ ἐκείνου!

HEIDELBERG, ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1912

ΜΑΝΟΛΗΣ Α. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ

“ΚΡΙΤΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ”

ΣΤΟ ΚΑΣΜΙΡΙ²

ΡΙΝΑΓΚΑΡ 23 - 7 - 04

Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῶν ἀρχαίων ναῶν τοῦ Κασμιρίου δείχνει ἀρκετὰ σημάδια ἐπιρροῆς τῆς ἐλληνικῆς τέχνης. Ὁ συνηθισμένος ιντιάνικος ναός—εἴτε τοῦ βοριανοῦ ρυθμοῦ εἴτε τοῦ νότιου Δραβίδιου—εἶναι σκεδόν πάντοτε ἀνόργανο μάζωμα στολιδιῶν πὺν τὰ πολλαπλασιάζει, τὰ ζουλά καὶ τὰ

¹ Τὴ σημαντικώτερη ἐξαίρεση μέσα στὰ ἔργα τῆς Κ. Δ. κάνει ἡ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή. Τὸ παρατήρησε καὶ ὁ Ὁριγένης πὺν εἶπε συγκρίνοντας τὴ γλῶσσα τῆς μὲ τοῦ Παύλου τὴ γλῶσσα: «ὅτι ὁ χαρακτήρ τῆς λέξεως τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιγεγραμμένης ἐπιστολῆς οὐκ ἔχει τὸ ἐν λόγῳ ἰδιωτικὸν τοῦ ἀποστόλου ὁμολογήσαντος ἰδιωτὴν εἶναι τῷ λόγῳ τούτῳ τῇ φράσει, ἀλλὰ ἔστιν ἡ ἐπιστολὴ συνθεσὶς τῆς λέξεως Ἑλληνικωτέρᾳ, πᾶς ὁ ἐπιστάμενος κρίνειν φράσεων διαφορὰς ὁμολογήσαι ἂν.»

² ΣΗΜ. ΓΡΑΜ. Ὁ κ. Πέτρος Βλαστός ἀπὸ πέρου μᾶς εἶχε στείλει τὴν ὁλοκλήρ-την μελέτη του «Στὸ Κασμίρι», πρὶν ἀκόμη νᾶξῃ βγεῖ σὲ βιβλίον μαζὺ μὲ ἄλλα ἀξιόλογα αἰσθητικὰ καὶ κριτικὰ μελετήματά του, μὲ τὸν τίτλον Κριτικὰ Ταξίδια.

Δημοσιεύουμε μερικὰ μόνον μέρη τῶν ταξιδιωτικῶν αὐτῶν ἐντυπώσεων. Ὁμολογοῦμε πὼς ἡ ἐκλογή μας ἦταν κάπως δύσκολη, γιὰτι κάθε κεφάλαιο ἔχει μιὰ ξεχωρὴν ὁμορφίαν, ὅπου βαθυστόχαστη ἢ σκέψη διαλάμπει. Αὐπρό-μαστε μάλιστα γιὰτι μᾶς λείπει ὁ ἀνάλογος χώρος, ἄλλως θὰ δημοσιεύαμε ὁλόκληρη τὴ μελέτη.

ανακατέβει μαζί τού τεχνίτη ο ανίδεος πόθος νά σφαντάξει μέ τή σπατάλη τής επίμονης δουλιάς του. Οι Τζέϊνηδες—έχουνε ξεχωριστό ρυθμό οι ναοί αφτής τής θρησκείας—φανερώνουνε κάποια καλότερη συνείδηση αρχιτεχτονικής, καί μάλιστα λύσανε μέ δικό τους τρόπο κι αξιοσύνη τό πρόβλημα τής θολωσιάς, μά υποφέρουνε κι αφτοί από τό παραφόρτωμα τού πολυσκαλίστου στολιδιού. Συχνά ο τεχνίτης δοκίμασε νά καταπλήξει στριμώνοντας πλάϊ πλάϊ κολόνες πυκνές σά δάση κι όλες ανόμοιες στά στολίδια τους, ή βάζοντας θόλο απάνω σέ θόλο κι αμέτρητα αγάλματα τών Τιρτανκάρηδων—δηλαδή τών προφητών τους πού πάντα κάθονται σταβροπόδι. Καί βέβαια τό μάτι θαμπώνεται μέ τό πλήθος καί τήν υπομονή τής δουλιάς, μά δέ βρίσκει τήν ομορφιά πού χαρακτηρίζει τή λιτή αρμονία.

Τού Κασμιριού όμως οι ναοί συχνά έχουνε χάρη στίς γραμιές, δύναμη στό σκέδιο κι αξιοπρεπή οικονομία στά σκαλίσματα. Τά χαρακτηριστικά τού τύπου είνε οι πυραμιδένιες στέγες, οι τρίφυλλες πύλες μέ πυραμιδένια αετώματα, καί τό μεγάλο άνοιγμα από κολόνα σέ κολόνα. Τό Ελληνικό αέτωμα είναι πολύ χαμηλό μά τό Κασμιρένιο ψηλώνει δυνατά, κ' έτσι φυσικά κ' η στέγη ορθώνεται καί κείνη ανηφορική. Η διαφορά έχει αιτία τό κλίμα. Στήν Ελλάδα η λιακάδα κ' η λιγοβροχιά επιτρέπουνε χαμηλές στέγες. Στο Κασμίρι πού τό δέρνει ο χιονιάς κ' η νεροποντή, χρειάζεται στέγη ψηλή. Ίσως νά δούλεψε κι άλλος ένας λόγος. Ο Ελληνικός ναός είναι ολάκερος πέτρα καί μάρμαρο· εδώ στηρίζανε τίς σκεπές σέ ξύλινα δοκάρια. Ακολουθεί πώς ο Ελληνικός ρυθμός εΐταν αναγκασμένος νά μαζέβει τίς κολόνες κοντά καί νά βαστά τή στέγη χαμηλή, μά πώς ο Κασμιρένιος μπόρεσε ν' αλαργίψει τά μεσόστυλα καί νά ορθώσει τό δώμα.

Η πιό κοινή πέτρα στά Καρμιρένια χτίρια είναι η μαβιά ασβεστόπετρα. Σκαλίζεται καί γυαλίζεται αρκετά καλά, καί γ' αφτό τ' άνάγλυφα έχουνε κάποτε σωθεί αγάλαστα. Μερικοί ναοί πάνε ως στόν πρώτο αιώνα μ. Χ., κ' ένας τους είναι χρονολογημένος 220 π. Χ., μά σέ αφτό υπάρχει διαφωνία.

Κείνο πού στό Κασμίρι θυμίζει αμέσως τόν ελληνικό τύπο είναι ο χωρισμός τής κολόνας σέ τρία—βάση, σώμα καί κεφάλι—καθώς καί τό συμμετρικό αβλάκωμα. Άλλη ομοιότητα βρίσκεις καί στά σκαλίσματα πού συχνά συγγενέβουνε μέ τό Δωρικό ρυθμό. Ο στρατηγός Κάνιγκαμ—καί σέ πολλά μεταχειρίστηκα τίς μελέτες του—είναι τής γνώμης πώς η ελληνική έπιροή έφτασε στό Κασμίρι από τό Βαχτριανό βασίλειο. Στόν τρίτο αιώνα π. Χ. οι Έλληνες βαστούσανε τό Καμπούλ καί τό δυτικό Πενταπόταμο, καί μαθαίνουμε από τά νομίσματα τής εποχής πώς είχανε βασιλιάδες τόν Ευθύδημο καί τό γιό του Δημήτριο. Ο Φέργκουσον πάλι νομίζει πώς τό ιντοβουδικό βασίλειο τού Γκαντάρα (στά δυτικά σύνορα τού Πετραπόταμου) είχε ποτιστεί από τόν άλεξανδρινό πολιτισμό πού τότε ξεχειλούσε στήν Ασία, καί πώς η επίδραση αφτή βάσταξε στόν Γκαντάρα ως τόν πέμτο αιώνα μ. Χ. Ύστερα ξαπλώθηκε από κεί στό Κασμίρι όπου ένα είδος Δωρικού ρυθμού έγινε κοινότατο από τόν όγδοο ως τό δωδέκατο αιώνα. Διακόσια χρόνια πιό ύστερα η μουσουλμανική πλημμύρα σάρωσε κάθε τι μπροστά τής.

Καθώς κι άλλα πολλά ιστορικά τής ιντιάνικης αρχιτεχτονικής πού μένουν ακόμα δυσκολοξήγητα, έτσι καί τό πρόβλημα τής πηγής τού Κασμιρένιου ρυθμού δέν μπορεί νά ξεκαθαριστεί μέ τίς λιγοστές γνώσεις πού έχουμε τώρα. Πρέπει νά ξεσκάψουν πρώτα οι αρχαιολόγοι όσα ρείπια σώ-

ζουνται ακομα, και πρεπει να περιμενουμε τη μεθοδικη τους μελετη για να λυθουνε τα αινιγματα. Το βεβαιο ειναι πως η επιβολη του ελληνικου ρυθμου ταξιδεψε στον καιρο των Ελιγονων ισαμε τα συνορα του ορχαιου κοσμου.

ΑΛΙΣΟΥ 3 - 8 - 04

Το ποτάμι μιάς κονβάλησε αγάλι αγάλι προς τη λίμνη του Βούλαρ. Μά στο δρόμο σταθήκαμε να δούμε μιάν άλλη λιμνούλα στο Μανασμπάλ. Είτανε γεμάτη λωτούς και ρόδινα κρινάκια, και στα δεξιά πρασίνιζαν όμορφα δέντρα μέσα στα ρείλια τερασσιμένου περιβολιού της εποχής του Τζεχανγκιρ (1605 μ.Χ.) Στή μέση, κεί που βαλτώνουνε λιγάκι τα νερά, ξεσηκώνεται η στέγη βουλιαγμένου ναού—διπλή πέτρινη πυραμίδα που την έχουνε για βίγλα τα νεροπούλια.

Ο γιατρός που φιλοσοφά κάποτε και που έχει άχτι το ράσσο, έδειξε δύναμη ρητορική λέγοντας πως ο πνιγμένος αφτός ναός φανέρονε συμβολικά το βουλιαγμα κάθε θρησκείας και δογματικής σκλαβιάς.

—Κ' οι επιστημονικές αλήθειες, του αντίσκοπα, τάχα δέν παλιώνουν και δέν πεθαίνουν κι αφτές; Δέν πήγες ποτέ σου να σεριανίσεις στο ειρωνικό κοιμητήρι όπου σχοληκιάζουν της επιστήμης τόσες και τόσες μακαρίτισες θεωρίες και ξεπεσμένα αξιώματα; Θρησκεία είναι κ' η επιστήμη σου, γιατρέ, κ' έχει τα δόγματα της κ' έχει και τους προφήτες και τους παπάδες της. Η θρησκεία της υποκειμενικής αποκάλυψης είναι η μητέρα της θρησκείας της αντικειμενικής έρευνας—κ' οι δύο χρήσιμες στον καιρό τους κ' οι δύο βασισμένες στην ίδια μας ανάγκη—την ανάγκη να πιστέβουμε σε κάτι για να ζούμε. Εμένα η πρώτη, άν και δέν την πιστέβω πιά, μου φαίνεται πιο ανθρώπινη και μέ συγκινεί πιο βαθιά γιατί μου θυμίζει παλιές ιστορίες και το λειτουργικό μεγαλείο της γοθικής εκκλησίας και του δωρικου ναού την άσπράδα και το φύσημα της θελοζωίας που σήκωσε τα διαλεχτά τα έθνη από τη βαρυνλιά την πρωτόγονη. Εσένα πάλι της δέφτερης ο έρωτας σε καρφάλιζε, ό,τι κι ά σου πεί το θαρρείς βαγγέλιο, κι όποιο νόμο κι άν ορίσει τότε θεωρείς άθνατο. Σάν πιο νέα που είναι τη βλέπεις και πιο νόστιμη. Μά θά γεράσει, γιατρέ μου, κι αφτή και θά πεθάνει.

—Αλήθεια αποδειγμένη είναι αχάλαστη αλήθεια, μου πετά ο γιατρός ανυπόμονα. Δέ θά μου πεις πως οι θεμελιώδικοι νόμοι της φύσης δέν είναι παντοτινοί;

—Δέν την έχτισα τη φύση για να ξέρω ποιά είναι τα θεμέλια της. Μά κείνο που ξέρω είναι πως η ανθρώπινη ζωή—μέτρα τη σά δές με γενές—δέν είναι αρκετά μακρόκαιρη για να βεβαιωθεί ο άνθρωπος άν οι νόμοι στέκουνται ακούνητοι κι αμάραντοι. Μπορεί—και τό νομίζω πιθανό—πως αλλάζουνε κι αφτοί, μά εμείς δέν τό βλέπουμε γιατί δέν προφταίνουμε να τό δούμε. Θά ξέρεις βέβαια πως τ' άστρα με τους αιώνες αλλάζουνε θέση στον ουρανό. Εσύ και γώ είμαστε τόσο λιγόζωοι που δέν παρατηρούμε τη διαφορά. Έτσι κ' οι φυσικοί σου νόμοι—είναι σάν απόμακροι αστερισμοί που μοιάζουν ασάλεφτοι κι ως τόσο ξεχειλούνε γοργοκίνητη ζωή. Άς έχεις την υπομονή να ζήσεις μερικές χιλιάδες χρόνια ίσως προφτάσεις να τό καταλάβεις.

— Δέ βλέπω πώς μπορούνε ν' αλλάξουνε οι νόμοι πού κυβερνούνε τή βαροσύνη, τό φώς, τόν ηλεκτρισμό;

— Τό πώς καί γώ δέν τό βλέπω. Μά νομίζεις πώς η ζωή θά σέ άφινε νά τή σκλαβώσεις μέ νόμους; Νομίζεις πώς θά ύπαρχε ζωή άν οι νόμοι είτανε αθάνατοι νόμοι; Άν είταν έτσι, γλήγορα θά σταματούσε η ζωή, γιατί ο αλύγιστος νόμος είναι άρνηση τής θέλησης, κ' η ζωή είναι θέληση καί μόνη θέληση.

— Αφτά είναι μεταφυσική. Εγώ βασίζουμαι στή δοκιμή, θεμελιώνουμαι στά πράματα τά χεροπιαστά κι όχι σέ υποσύνειδα οράματα.

— Δέν έχεις άδικο—όσο δέ θές νά φιλοσοφήσεις. Μά σά φιλοσοφήσεις θά δεις πώς οι νόμοι καί τά πειράματα κι' όλες οι εφημέρες αλήθειες είναι τόσο αντικειμενικά όσο κ' υποκειμενικά πορίσματα—ίσως μάλιστα νά είναι ολότελα υποκειμενικά—νά είναι οι τρόποι πού μπορείς εσύ ο άνθρωπος νά καταλάβεις τή ζωή, νά είναι οι τρόποι πού μπορείς μέ τήν περισσότερη ωφέλεια νά πιάσεις τή ζωή.

— Βλαστήμησες, αποστάτη. Η επιστήμη περιφρονεί τ' ωφέλιμο. Τήν αλήθεια μόνο γυρέβει.

— Δέ σου είπα πώς είσαι ερωτεμένος; Είσαι σάν τό παληκάρι πού αγαπά κάποια κοπέλλα καί νομίζει πώς η αγάπη του είναι αγάπη καί τίποτε άλλο. Μά η αγάπη του είναι η επιθυμία τών απογόνων κι όχι τό λάτρεμα τής γυναίκας.

— Θά σέ ρίξω στή λίμνη, αγρίεψε ο γιατρός. Η αγάπη είναι.—

— Φτάνει καί πείνασα. Όρα νά φάμε. Άλλη μέρα φιλοσοφούμε, γιατρέ, γιά τήν αγάπη. Δέν κάνει τόση μεταφυσική μονορούφι.

— Μά τήν αλήθεια, δέ σέ είχα γιά θρήσκο!

— Καί ποιός σου είπε πώς είμαι;

Ο γιατρός σήκωσε τά χέρια του στόν ουρανό κ' ύστερα φώναζε τούς δούλους νά στρώσουνε νά φάμε κάτω από τά πλατάνια. Η λίμνη άργοσάλεβε κιτρινόχρυση μέσα στό φέγγος τού μεσημεριού.

Αργά τό βράδυ ξεμποκάραμε στή διάπλητη λίμνη τού Βούλαρ κι αράξαμε στό Μπαντιπόρ κάτω από τό σκουρογάλαζο Χαραμούκ. Τό πρωϊ τράβηξα μόνος—ο γιατρός είχε μαχμουρλίκι—σέ μιιά κορφή γειτονική γιά νά δώ τή λίμνη από ψηλά.

Σάν αργυρόμαβο γυαλί χυνότανε τό νερό από τή βράχινη κούπα τού βουνού ως τά πράσινα χείλια τού κάμπου αντίπερα. Τού ήλιου οι αντιφεγγιές παιζανε απάνω στή νεροθωριά σάν αργαλιού χρυσή σαίτα πού πηγαινοερχότανε φαίνοντας μαβιά μετázια καί βλαττιά κι ασημοπράσινες δαλματιχές.

Έχει κ' η λίμνη τούτη τό συνηθισμένο παραμύθι. Μού λέγαν οι βαρκάρηδες πώς χώρα βασιλική κοιτάται βουλιαγμένη μέσα στά νερά της. Τήν καταράστηκε γιά τά κρίματα της η νεράιδα τού Βούλαρ, καί σάν είναι καλοκαιριά μπορεί κανείς νά δει τά φυκιωμένα παλάτια μέσα στό διάφανο νερό. Τά ψάρια τής λίμνης είναι οι στοιχιωμένες ψυχές τής χώρας πού χάθηκε.

Σάν κατέβηκα βρήκα τό γιατρό πού ψάρεβε. Είχε κιόλας πιάσει δυό ηρωϊκά λιμνόψαρα καί δέ χωρούσε στά ρούχα του από τή χαρά του. Ο ίδιος φρόντισε τό ψήσιμο, καί πρέπει νά τ' ομολογήσω πώς άν καί στοιχιωμένα τά ψάρια τού Βούλαρ ψήνονται λαμπρά στή σάρα.

Έβρεξε βαριά τό απόγεμα, μιά τό βράδυ ξαστέρεινε πάλι καί πήγαμε σερίανι μέ τή βαρκούλα. Ο γιατρός έλαμνε καί γώ βαστούσα τή λαγουδέρα. Δέ μιλούσαμε. Η λίμνη έλεγε νά κοιμηθεί, κι ολόγυρα τήν νανούριζαν οι γροῦλλοι μέ τό ψιλότρεμο τραγούδι τους. Οι χιονοκορφές αγνάτεβαν τή σπιθόσπαρτη σιγαλιά τ' ουρανού. Τά χωριά είτανε σκοτινά, καί στά δάση τό παγερό τ' αγέρι ροβολούσε αναδέβοντας τών ελάτων τά κλαδιά.

Δέ μιλούσαμε. Κι άζαφνα ο γιατρός άφισε τά κουπιά καί ρώτησε:

— Νά 'ναι γύρω μας καμιά ψυχή μεγάλη, πιό μεγάλη από μιάς; Νά 'ναι η ζωή ένας ρυθμός αγκαλιαστής, μιά συνείδηση συνολική πού μόνο μέ τήν αγάπη νά τή γνωρίζει τό άτομο; Ή μήπως νά 'ναι η ζωή ένας αγώνας αιώνιος γιά νά μή χαθεί ο ρυθμός, ένα πάλεμα τής αρχικής θέλησης πού ξεθυμαίνει καί πάει;

Δέν ξέρω. Δέ φιλοσοφώ τώρα. Θέλω ν' ακούσω τής νύχτας τή σωπασιά. Θέλω νά κοιμηθώ μέ τή λίμνη, νά ξεαγρυπνήσω μέ τά χιόνια, θέλω νά απλωθώ ίσαμε τήν αστροφεγγιά. Τράβα κουπί καί πνίξε κάθε περιέργεια. Τί θές καί ρωτάς; Ψάξε μέσα σου.

ΑΛΣΟΥ 4 - 8 - 04

Βασίλειμα. Τό Πίρ Παντζάλ γλαφκώνει τόν ουρανό. Πάνωθε λίγα σύνεφα μοιάζουνε σάν άσπρα σγουρά πέφκα καί σά γαλάζια ρόδα.

Μέσα στήν αττική διαφάνεια τού αγέρα τά χρώματα σφαντούνε καθαρά κι ανεβαίνουνε γαιτάνι γαιτάνι από τή λίμνη τή χερσαχρή ως τούς λόφους τούς κοκκινωπούς καί τά ψηφιδωτά χωράφια - σμάλτοι, μπρούντζοι κι αμέθυστοι. Πιό ψηλά οι βραχοκυματιές σμίγουνε μέ τ' ανάρια δάση πού μαβρολογούνε σάν κουκίδες. Οι κορφές ξεσφύρουνται ατσαλένιες κι αλαφρά βαμένες πορφύρα.

Σάν έριξε ο ήλιος τīs ύστερες αχτιδένιες φουχιές, τά χιόνια τού Χαραμούνκ γινήκανε ροδοδιάφανο κρύσταλλο - τόσο άσίμωτο κι ανάγγρατο πού έλεγες κ' είτανε παλάτι ανάερω τής βουνίσιας Δοτέμδας.

Κ' είπα μέσα μου δυνατά. Μάτια, μάτια! Όλο χρώματα καί μορφές! Τί φελούν τά οκνά παραστρατίσματα; Τί θ' αδράζουνε τά χέρια καί τί θά βουλήσει η θέληση; Μή θρέφεις τόσο τά μάτια μέ ηδονή καί γνώση γιατί αδύναμα θά μουλιάσουν τά χέρια. Ο κόσμος κ' η ζωή δέν είναι γιά κείνους πού κοιτάζουν καί ψιλοδιαλέγουνε μιά γιά κείνους πού θέτε καί κάνουν καί πολεμούν!

ΠΕΤΡΟΣ ΒΛΑΣΤΟΣ

ΔΟΚΙΜΙΑ ΚΡΙΤΙΚΑ

Κ. ΠΑΛΑΜΑ: Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ Η ΜΟΝΑΞΙΑ

SANS VAINS MOTS ET SANS GESTES FAUX
PAUL VERLAINE

Όσο άψηλά κι' άν στέκεται ό Κ. Παλαμās στην χρήση όλων μας —καί χωρίς περιστροφές θρονιαζει σέ ζηλευτή ξεχωρη θέση—πολλές, πάρα πολλές φορές, ποιήματά του μās άφίνουν τήν έντύπωση πώς πέφτουν πλάϊ στήν Ποίηση κι' όχι στήν καρδιά της.

Δέν πρόκειται, όχι, γιά μιιά διάκριση χτυπητή, αίσθητή, πού στήν πρώτη